

Een

De eerste keer dat ik Terry Lennox onder ogen kreeg hing hij dronken in een Rolls-Royce Silver Wraith voor het terras van The Dancers. De parkeerassistent had de auto gehaald en hij hield het portier nog open omdat de linkervoet van Terry Lennox nog buitenboord bungelde, alsof hij vergeten was dat hij er een had. Zijn gezicht oogde jong maar zijn haar was krijtwit. Aan zijn ogen kon je zien dat hij zo zat was als een Maleier, maar verder leek hij gewoon een aardige jongen in een smokingjasje die te veel geld had uitgegeven in een tent die enkel en alleen voor dat doel bestaat.

Naast hem zat een meisje. Ze had prachtig donkerrood haar en een afwezig glimlachje om haar lippen en over haar schouders had ze een blauwe nertsmantel die de Rolls-Royce bijna op een doodgewone auto deed lijken. Niet helemaal. Daar is niets toe in staat.

De assistent was het gebruikelijke semi-stoere type in een wit jasje waar de naam van het restaurant in rood op de voorkant was geborduurd. Hij kreeg er genoeg van.

‘Zeg, meneer,’ zei hij op geprikkelde toon, ‘zou u het heel erg vinden om uw been in de auto te trekken zodat ik het portier dicht kan doen? Of moet ik hem helemaal opendoen zodat u eruit kunt vallen?’

Het meisje wierp hem een blik toe waardoor hij minstens vier keer dood had moeten zijn. Hij werd er niet warm of koud van. Bij The Dancers krijgen ze het soort mensen dat

je ontgoocheld doet beseffen wat een heleboel golfgeld met je persoonlijkheid kan doen.

Een lage buitenlandse sportwagen zonder kap zoefde het parkeerterrein op en een man stapte uit en gebruikte de dashboardaansteker voor een lange sigaret. Hij droeg een geruit anorakshirt, een gele lange broek en rijlaarzen. Hij kuierde weg met slierten wierook achter zich aan, zonder zelfs maar de moeite te nemen naar de Rolls-Royce te kijken. Die vond hij waarschijnlijk oubollig. Onder aan de trap naar het terras bleef hij staan om een monocle voor zijn oog te steken.

In een charmante opwelling van aardigheid zei het meisje: 'Ik heb een geweldig idee, schat. Laten we een taxi naar jouw huis nemen om je cabrio te halen. Het is zo'n prachtige avond voor een ritje langs de kust naar Montecito. Daar ken ik een paar mensen die een feestje geven bij het zwembad.'

De jongeman met het witte haar zei beleefd: 'Spijt me vreselijk, maar die heb ik niet meer. Ik heb hem moeten verkopen.' Naar zijn stem en articulatie te oordelen leek hij niets sterkers te hebben gedronken dan sinaasappelsap.

'Verkopen, schat? Hoe bedoel je?' Ze gleed van hem weg over de bank maar haar stem gleed nog een heel stuk verder weg.

'Ik moest wel,' zei hij. 'Voor geld om te eten.'

'O, vandaar.' Een plak spumoni-ijs zou nu niet meer op haar gesmolten zijn.

De parkeerassistent had de jongen met het witte haar precies waar hij hem hebben wilde – in de categorie minvermogens. 'Hoor eens, knakker,' zei hij, 'ik moet een auto wegzetten. Ik zie je nog wel een keer... of niet.'

Hij liet het portier openzwaaien. De dronkaard gleed prompt van de bank en landde met het zitvlak van zijn broek op het asfalt. Dus liep ik erheen om in te grijpen. Het is altijd

fout om je met een dronkaard te bemoeien. Ook al kent en mag hij je, er is altijd kans dat hij uithaalt en je op je bek slaat. Ik pakte hem onder zijn armen en hees hem overeind.

‘Heel erg bedankt,’ zei hij beleefd.

Het meisje gleed achter het stuur. ‘Hij wordt zo verdomde Engels als hij zat is,’ zei ze met een roestvrijstalen stem. ‘Bedankt dat u hem heeft opgevangen.’

‘Ik zet hem wel achter in de auto,’ zei ik.

‘Het spijt me vreselijk. Ik ben al te laat voor een afspraak.’ Ze liet de koppeling opkomen en de Rolls begon te glijden. ‘Hij is gewoon een zwerfhond,’ voegde ze er met een ijszig glimlachje aan toe. ‘Misschien kunt u onderdak voor hem vinden. Hij is zindelijk... min of meer.’

En de Rolls sukkelde de oprijlaan af naar Sunset Boulevard, sloeg rechts af en was verdwenen. Ik stond haar na te kijken toen de parkeerassistent terugkwam. En ik hield de man nog steeds overeind en hij was inmiddels in diepe slaap.

‘Tja, dat is ook een manier,’ zei ik tegen de witjas.

‘Tuurlijk,’ zei hij cynisch. ‘Waarom zou je ze aan een zatlap verspillen? Die rondingen en zo.’

‘Ken je hem?’

‘Ik hoorde die dame hem Terry noemen. Maar verder, al slaat u me dood. Maar ik werk hier pas twee weken.’

‘Haal mijn auto, wil je?’ Ik gaf hem het kaartje.

Tegen de tijd dat hij mijn Oldsmobile bracht had ik het gevoel dat ik een zak lood torste. De witjas hielp me om hem op de voorbank te zetten. De klant deed een oog open en bedankte ons en viel weer in slaap.

‘Hij is de beleefdste dronkaard die ik ooit heb gezien,’ zei ik tegen de witjas.

‘Je hebt ze in alle soorten en maten en ze zijn steeds weer anders,’ zei hij. ‘En het zijn allemaal niksnutten. Deze is ooit

bij een plastisch chirurg onder het mes geweest, zo te zien.’

‘Ja.’ Ik gaf hem een dollar en hij bedankte me. Wat betreft die plastische chirurgie had hij gelijk. Het gezicht van mijn nieuwe vriend was aan de rechterkant bevroren en witachtig en doorgroefd met flinterdunne littekentjes. De huid langs de littekentjes zag er glanzend uit. Plastische chirurgie en niet zo’n beetje ook.

‘Wat gaat u met hem doen?’

‘Hem mee naar huis nemen en nuchter genoeg laten worden om me te zeggen waar hij woont.’

De witjas grijnsde naar me en werd familiair. ‘Oké, sukkel. Als ik jou was zou ik hem gewoon in de goot dumpen en doorrijden. Die zuipschuiten bezorgen je alleen maar een hoop ellende op niks af. Ik heb een filosofie over dat soort dingen. Met die concurrentie vandaag de dag moet je je krachten sparen voor de clinch.’

‘Ik kan wel zien dat je daar uitstekend in bent geslaagd,’ zei ik.

Hij keek niet-begrijpend en daarna begon hij kwaad te worden, maar tegen die tijd zat ik al in de auto en reed weg.

Natuurlijk had hij voor een deel gelijk. Terry Lennox bezorgde me een hoop ellende. Maar dat hoort nu eenmaal bij mijn vak.

Ik woonde dat jaar in een huis aan Yucca Avenue in de wijk Laurel Canyon. Het was een klein huis op een heuvel in een doodlopende straat met een lange roodhouten trap naar de voordeur en een eucalyptusbosje aan de overkant. Het was gemeubileerd en eigendom van een vrouw die een tijdje naar Idaho was gegaan om bij haar dochter te logeren die weduwe was geworden. De huur was laag, deels omdat de eigenares op korte termijn wilde kunnen terugkomen, en deels vanwege

de trap. Ze werd te oud om die elke keer als ze thuiskwam onder ogen te zien.

Ik kreeg de dronkaard op de een of andere manier boven. Hij deed zijn best om mee te helpen maar zijn benen waren van rubber en hij viel telkens in slaap midden in een verontschuldigende zin. Ik deed de deur van het slot en sleepte hem naar binnen en legde hem languit op de lange bank, gooide een reisdeken over hem heen en liet hem weer in slaap vallen. Een uur lang snurkte hij als een postpaard. Toen werd hij opeens wakker en wilde naar de wc. Toen hij terugkwam tuurde hij me aan, met tot spleetjes geknepen ogen, en wilde weten waar hij in godsnaam was. Ik zei het hem. Hij zei dat hij Terry Lennox heette en dat hij in een appartement in Westwood woonde en dat er niemand op hem zat te wachten. Zijn stem was helder en lalde niet.

Hij zei dat een kop zwarte koffie er wel in zou gaan. Toen ik die bracht nam hij voorzichtige slokjes met de schotel dicht onder de kop.

‘Hoe kom ik hier?’ vroeg hij, terwijl hij om zich heen keek.

‘Je zat bezopen bij The Dancers in een Rolls. Je vriendin heeft je laten barsten.’

‘Aha,’ zei hij. ‘Ze had ongetwijfeld volkomen gelijk.’

‘Ben jij Engels?’

‘Ik heb er gewoond. Ik ben er niet geboren. Als ik een taxi kan bellen ben je van me af.’

‘Er staat er een op je te wachten.’

Hij liep op eigen kracht de trap af. Hij zei niet veel onderweg naar Westwood, behalve dat het heel aardig van me was en dat het hem speet van de overlast. Dat had hij waarschijnlijk al zo vaak gezegd en tegen zoveel mensen dat het een automatisme was.

Zijn appartement was klein en bedompt en onpersoon-

lijk. Alsof hij er pas die middag in was getrokken. Op een salontafel voor een harde groene bank stonden een halflege fles whisky en een schaaltje met gesmolten ijs en drie lege spuitwaterflessen en twee glazen en een glazen asbak barstensvol peuken met en zonder lippenstift. Nergens was een foto of iets anders persoonlijk te bekennen. Het had net zo goed een hotelkamer kunnen zijn die was gehuurd voor een ontmoeting of een afscheid, voor een paar glazen en een gesprek, voor een vluggertje. Het zag er niet uit als een plek waar iemand woonde.

Hij bood me een whisky aan. Ik bedankte. Ik ging niet zitten. Toen ik wegging bedankte hij me nog een keer, maar niet alsof ik een berg voor hem had beklommen, noch alsof het niets voorstelde. Hij was een beetje trillerig en een beetje schuchter maar zo beleefd als de hel. Hij bleef in de deuropening staan tot de lift boven was en ik erin stapte. Wat hij ook niet had, manieren had hij wel.

Over het meisje had hij niets meer gezegd. Ook had hij niet gezegd dat hij geen werk had en geen vooruitzichten en dat hij bijna zijn laatste dollar had gespendeerd aan de rekening van The Dancers voor een societymokkeltje dat niet eens lang genoeg kon blijven hangen om te voorkomen dat hij in de bajes werd gegooid door een stel gasten in een surveillancewagen, of werd gerold door een gewetenloze taxichauffeur en gedumpt op een onbewoonde plek.

Op weg naar beneden in de lift kreeg ik een aanvechting om terug te gaan en hem de fles whisky af te pakken. Maar het was mijn zaak niet en zoiets helpt toch nooit. Ze vinden altijd wel een manier om het te krijgen als ze het hebben moeten.

Kauwend op mijn lip reed ik naar huis. Ik sta niet bekend als een watje maar die jongen had iets wat me raakte. Ik wist niet wat het was, of het moest dat witte haar zijn en dat ge-

zicht vol littekens en die heldere stem en die beleefdheid. Dat was misschien genoeg. Er was geen reden waarom ik hem ooit terug zou zien. Hij was gewoon een zwerfhond, precies zoals dat meisje zei.

Twee

In de week na Thanksgiving zag ik hem weer. De winkels aan Hollywood Boulevard begonnen al vol te raken met veel te dure kersttroep en de dagbladen begonnen te schreeuwen hoe vreselijk het zou zijn als je niet bijtijds je kerstboodschappen deed. Het zou sowieso vreselijk zijn; dat is het altijd.

Op een zijstraat of drie van mijn kantoorgebouw zag ik een dubbel geparkeerde politieauto met twee dienders erin die naar iets op het trottoir voor een etalage staarden. Dat iets was Terry Lennox – of wat er van hem over was – en dat weinige zag er niet bepaald aantrekkelijk uit.

Hij leunde tegen een winkelpui. Hij moest ergens tegenaan leunen. Zijn overhemd was smerig en stond open bij de hals en kwam gedeeltelijk onder zijn jasje vandaan en gedeeltelijk niet. Hij had zich een dag of vijf niet geschoren. Zijn neus was ingedeukt. Zijn huid was zo bleek dat de lange dunne littekens nauwelijks te zien waren. En zijn ogen waren net gaten die in een sneeuwbank waren geprikt. Het zat er dik in dat de dienders in de surveillancewagen zo'n beetje op het punt stonden hem bij de kladden te grijpen, dus liep ik er snel naartoe en pakte zijn arm.

‘Rechtop staan en lopen,’ zei ik quasi-streng. Van opzij gaf ik hem een knipoog. ‘Red je dat? Ben je bezopen?’

Hij keek me vaag aan en gaf toen zijn eenzijdige glimlachje ten beste. ‘Dat was ik,’ hijgde hij. ‘Nu ben ik geloof ik alleen een beetje... leeg.’

‘Oké, maar lopen met die voeten. Je zit al half in de dronkenmanscel.’

Hij deed zijn best en liet zich door mij tussen de trottoir-slenteraars door loodsen naar de stoerprand. Daar was een taxistandplaats en ik rukte het portier open.

‘Hij is eerst,’ zei de chauffeur, terwijl hij met een duim naar de taxi voor hem wees. Hij draaide zijn hoofd om en zag Terry. ‘Als u geluk hebt,’ voegde hij eraan toe.

‘Dit is een noodgeval. Mijn vriend is onwel.’

‘Ja,’ zei de chauffeur. ‘Hij kan ook ergens anders onwel worden.’

‘Vijf dollar,’ zei ik, ‘en laat die mooie glimlach eens zien.’

‘Vooruit dan maar,’ zei hij, en hij stak een tijdschrift met een marsmanneltje op het omslag achter zijn spiegel. Ik pakte de handgreep en deed het portier open. Ik werkte Terry Lennox naar binnen en de schaduw van de surveillancewagen blokkeerde het raampje aan de andere kant. Een agent met grijs haar stapte uit en kwam naar ons toe. Ik liep hem om de taxi heen tegemoet.

‘Ogenblikje, heer. Wat hebben we hier? Is die meneer in dat vuile wasgoed echt een goede vriend van u?’

‘Goed genoeg om te weten dat hij een vriend nodig heeft. Hij is niet dronken.’

‘Om financiële redenen, ongetwijfeld,’ zei de agent. Hij stak zijn hand uit en ik legde mijn vergunning erin. Hij keek ernaar en gaf hem terug. ‘O-o,’ zei hij. ‘Een privédetective die een klant oppikt.’ Zijn toon veranderde en werd streng. ‘Dat zegt iets over u, meneer Marlowe. Maar hoe zit het met hem?’

‘Zijn naam is Terry Lennox. Hij werkt bij de film.’

‘Dat is mooi.’ Hij boog zich de taxi in en staaarde naar Terry in de hoek. ‘Volgens mij heeft hij de laatste tijd niet gewerkt. Volgens mij heeft hij de laatste tijd niet binnen geslapen. Ik

zou zelfs zeggen dat hij een zwerver is en dat we hem misschien maar moeten oppakken.'

'Zo laag kan uw arrestatiescore niet zijn,' zei ik. 'Niet in Hollywood.'

Hij keek nog steeds naar Terry. 'Hoe heet je vriend, maker?'

'Philip Marlowe,' zei Terry langzaam. 'Hij woont op Yucca Avenue, Laurel Canyon.'

De agent trok zijn hoofd uit het raamgat. Hij draaide zich om en maakte een gebaar met zijn hand. 'Dat kan u hem wel net verteld hebben.'

'Dat zou kunnen, maar het is niet zo.'

Hij staarde me een paar seconden aan. 'Deze keer pruim ik het,' zei hij. 'Maar haal hem van de straat.' Hij stapte in de politieauto en de politieauto reed weg.

Ik stapte in de taxi en we reden naar mijn parkeerterrein een stuk of drie zijstraten verderop om mijn auto te pakken. Ik stak de chauffeur het vijf-dollarbiljet toe. Hij keek me strak aan en schudde zijn hoofd.

'Alleen wat er op de meter staat, vriend, of afgerond op een dollar als u wilt. Ik heb zelf ook aan de grond gezeten. In Frisco. En niemand die me daar oppikte met een taxi. Een stad met een hart van steen.'

'San Francisco,' zei ik werktuiglijk.

'Ik zeg Frisco,' zei hij. 'Die minderheidsgroepen kunnen de pot op. Bedankt.' Hij pakte de dollar aan en reed weg.

We gingen naar een drive-in waar ze hamburgers maakten die niet naar iets smaakten wat een hond nog niet zou eten. Ik voerde Terry Lennox er een paar en een flesje bier en reed hem naar mijn huis. De trap kostte hem nog steeds moeite maar hij grijsde en hijgde en voltooide de klim. Een uur later was hij gebaad en geschoren en zag er weer uit als een mens.